

KIRSAL ALANDAN KENTLERE GÖÇ VE ALEVİLERİN KİMLİK SORUNU

800x600

Ali Haydar AVCI

Konunun derinliğine girebilmek için önce “kimlik” kavramının tanımını kısaca belirlemek sanırım yerinde olacaktır. Öz olarak kimlik, toplumsal bir varlık olarak insanın, kim olduğunu, ne olduğunu belirlemeye yarayan, belirli bir kimse olmasını sağlayan, farklılıklarını vurgulayan, nitelik ve özelliklerini belirleyen belirti ve değerlerin tümüne denilmektedir. Bu tanımdan yola çıkacak olursak, ortak değerlerin oluşturulduğu toplumlardan koparak, kırsal alanlardan kentlere ve başka ülkelere göç ve bunun sonucu olarak farklı kültür ve davranış biçimlerine sahip toplumlara karışmakla birlikte Alevi toplumunda ortaya çıkan kimlik sorununu irdelemek kolaylaşacaktır.

Türkiye’de toplumsal gelişim ve değişime koşut olarak 1950’li yıllardan itibaren kentlere çok hızlı bir göç dalgası başladı. Alevi toplumunda bu değişimden kaçınılmaz olarak etkilendiği ve diğer toplumsal kesimlerle birlikte bu “göç kervanı”na katıldığı görülmektedir. Bu göçü hızlandıran önemli sebepler bulunmaktadır. Bunların başında ise,

- 1.Hızlı kentleşme,
- 2.Eğitimin ve ekonomik yapının değişimi,
- 3.Başta ekilebilir araziler olmak üzere kırsal alandaki mevcut gelir kaynaklarının ortalama bir yaşam düzeyi için yetersiz kalması,
- 4.Köy Enstitülerinin yarattığı aydınlanma dalgasının özellikle Alevi köylerini kısa sürede etkisi altına alması,
- 5.Ulaşımın kolaylaşması,
- 6.İletişim araçlarının çoğalması, gelişmesi ve yaygınlaşması,
- 7.Kırsal alanlara özgü geleneksel yapının toplumun değişimi ve gereksinimlerine yanıt veremeyişi gibi unsurlar gelmektedir.

Toplumu adım adım temelinden sarsan bu gelişme Alevi toplumunda hızlı bir çözülme ve dönüşüm süreci başlattı. Yüzyıllar boyunca kapalı kalan, kendi iç dinamikleri ve oluşturduğu geleneksel düzeniyle yaşamını sürdürmeye çalışan Alevilerin böyle bir gelişmeye hazırlıklı olduğunu, sistem tarafından da bu gelişmeye uygun alt yapının oluşturulduğunu söylemek zordur. Bu nedenle başlarda ağırlıklı kentlerin varoşlarını dolduran bu toplum, bir süre sonra kaçınılmaz olarak kimlik sorunuyla başbaşa kaldı. Türkiye’de, özellikle 80’li yıllarda devlet destekli şeriatçı gelişmenin etkisi ve itmesiyle “biz” ve “ötekiler” olmak üzere kamplaşan/ayırışan toplumda Alevilerin kimlik sorunu öne çıkarak daha da belirgin olmaya başladı. Bu belirginleşmede bilinç birikimi kadar, gelişmeler karşısındaki tepkisel tutumun payı da bulunmaktadır.

Kimlik bağlamında yol ayrımına gelen Alevi toplumu bugün iki temel sorunla karşı karşıyadır:

- 1.Geleneksel yapıyı koruma ve sürdürmeye çalışmak,
- 2.Toplumsal gelişmelere uygun olarak çağdaş bir yapılanma sürecine girmek.

Konuyu bu noktada açmak gerekmektedir.

a) Merkezi sistemden uzak duran, kapalı kır toplumlarına özgü yapılanma içerisinde olan Alevi öğretisi, kurumları ve geleneksel uygulamalarının; dışarı açılan ve bu anlamda kapalı toplum olma özelliklerinden kurtulan, ekonomik yapısı, toplumsal ilişkileri değişen, eğitim ve kültür düzeyi yükselen toplumun gereksinimlerine yanıt vermesi mümkün müdür? İnsan kesintisiz değişim halinde olan bir varlıktır. Bu bağlamda hayatın gerçekleri, gelişen ve değişen dünya içerisinde Aleviliğin değişmeden kalması mümkün mü? Soruyu başka bir şekilde soracak olursak, geçmişten günümüze Alevilik olduğu gibi mi aktarılmıştır?

b) Çağdaş gelişmelere uygun olarak yeniden yapılanan Alevilikte geleneksel öğelerin yeri nedir? Bu unsurların, tüm değer ve ilişkileriyle bir yaşam biçiminden öte, dönüşüme uğrayarak bir kimlik olarak ortaya çıkan bir bakıma “yeni tür Alevilik”te yaşama şansı var mıdır?

Bu konudaki bir değerlendirme için birebir bütün kurumları süzgeçten geçirmek gerekir. Görünen o ki, bildiğimiz anlamda kurumları, töre ve törenleriyle Aleviliğin yaşamasının mümkün olmadığı görülmektedir. Bu inanç ve yaşam biçiminin yerine, bir anlamda onun karşılığı ve süreği olarak kaçınılmaz bir biçimde “Alevi Kimliği” ortaya çıkmaya başlamıştır. Gelecekte büyük bir olasılıkla belli kurum ve kurallar bağlamında bağlayıcı olmamakla birlikte etnik kimlikten sözedilir gibi belki de yalnızca Alevi kimliğinden söz edilecektir. Gidiş açıkça bu yöndedir. Hayatı kucaklayan çözümler üretilmek isteniyorsa önce gerçekliği iyi kavramak, teşhisleri doğru koymak gerekir.

Kültür süreklilik içerir. Kırsal alanda, yazılı ve değişmez kuralların olmadığı, başka bir deyişle sözlü kültür geleneğinin belirleyici olduğu, kültürün kuşaktan kuşağa geçerek yaşatıldığı bir toplumdan kent toplumuna geçiş yapan Alevi toplumu kaçınılmaz bir biçimde kendi köklerinden, kendini “kendi kılan” değerlerinden koptu. Kente gelen Alevinin oğlu ya da kızı istese de hiç bir zaman annesi ya da babası gibi olmayacak. Hele dedesi ve ninesi gibi hiç olamayacak. Zincirin halkasının bu noktada açıkça koptuğu görülmektedir. Bu yeni bir durumdur. Başka bir deyişle yapısal bir değişim ya da toplumsal geçiş durumudur. Kırsal alandan bütünüyle kopan ve yeni bir kültürel değerler sürecinde şekillenen genç kuşaklar artık kentsel bir kültürün halkalarıdır. Artık bilgi, görgü ve değerlerini faklı bir çevre içerisinde oluşturmakta, davranış kuralları ve toplumsal ilişkileri farklı çevre içerisinde öğrenilmekte ve o topluma göre biçimlenmektedir. Eğitim ve şekillenmeleri, geleneksel olarak taşınan kurum ve kalıplara göre değil, toplumsal eğitim kurumlarında gerçekleşmektedir. Bu koşullarda şekillenen Aleviler artık topluluk psikolojisinden kurtulan ve birey olmaya başlayan “yeni tip Alevi”dir. Bu durumda ortaya çıkan çelişkilere bir anlamda değişimin getirdiği “kuşaklar arası kültür çatışması” da denilebilir.

Toplumsal gereksinimlere denk düşmeyen hiç bir yapıyı ayakta tutmak ve geleceğe taşımak mümkün değildir. Çok açık ki, kırsal alanda geleneksel yapı içerisinde yaratılan Alevilikle ilgili değerler gereksinimlere tekabül ediyordu. Oysa günümüzde yaşatılmaya çalışılan değerlerin gereksinimlere tekabül edip etmediğine ilişkin sorgulanmanın gerekliliği ister istemez ortaya çıkmaktadır.

Söz gelimi Aleviliğin temel hukuk kurumlarından “düşkünlik” kurumunu ele alalım. Bu yapı, merkezi sistemden kendini dışlamış kapalı bir toplumda oldukça anlamlı ve önemlidir. Oysa kentlere göç eden, değil aynı ocağa bağlı kendi köylüsünü, kapı komşusunu bile tanımayan Alevi açısından bu kurumun anlamı ve önemi nedir? Kentteki Alevi komşusuyla ya da başkalarıyla herhangi bir sorunu olduğunda dedeye değil, mahkemeye ve hâkime gitmektedir. Dolayısıyla kurum ister istemez işlevini yitirmektedir. Diğer yandan kent toplumunun koşullarında yeni yetişen kuşakların bu kurumun kurallarını hayata geçirmesini bir yana bırakalım, böyle bir kurumun varlığından, yapısal özelliklerinden ve işlevinden bile habersizdir. Peki önüne geçilmesi mümkün olmayan bu toplumsal şekillenme için ne yapılabilir? Ha keza aynı soruyu “Dedelik” kurumu için sormak gerekir. Geleneksel yapıya göre bir dedelik olacaksa eğer, “soy sürme” yoluyla kendini bu kurumların temsilcisi sayanların gidip taliplerini bulmaları gerekmektedir. Çünkü geleneksel yapıda hiç bir ocak, diğer bir ocağa mensup Alevilerin görgüsünü yapamaz. Hatta öyle ki, yine tanıklık edenler bilir, farklı ocaklara bağlı topluluk ve köylerin bile birbirlerinin cemlerine giremediği görülmüştür. Yok eğer çağdaş yapıya uygun bir dedelik olacaksa eğer, bu dedelerin eğitim kurumlarında gerekli eğitim ve öğretimden geçerek diplomalarını almaları gerekir ki, bu yapı içerisinde geleneksel dedeliğin, ocakların ve soy sürmenin hiç bir yeri ve anlamı yoktur. O zaman gerekli eğitim ve donanımına sahip olan herkes talip bulabilirse dedelik yapabilir. Böyle ciddi bir tıkanmanın yaşandığı yapı içerisinde bu haliyle dedelik işlevini sürdürebilir mi?

Yine temel kurumlardan biri olan “musahiplik” ya da “yol kardeşliği” kurumunu ele alalım. Bu kurum esas olarak paylaşımılığı, karşılıklı koruma ve kollamayı içermektedir. Kırsal alanda Alevi toplumunun ekonomik ve toplumsal yapısı incelendiğinde belli bir gereksinim sonucu ortaya çıktığı ve toplumda öz denetimi sağlama ve dayanışma sistemi yaratma bakımından önemli bir denge unsuru olduğu görülür. Musahip olabilmek için bir yığın ritueli yerine getirmek gerekir. Oysa kentlere gelindiğinde bu yapının günümüzdeki karşılığı ne olabilir, sorusu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır.

Kıscacası Alevi toplumunun kırsal alanda yarattığı ve oradaki toplumsal yapıya uygun olan ve kırsal alan toplumu için büyük önem taşıyan bu kurumların, o yapıdan kopan toplum için anlamı ve önemi nedir ve hangi toplumsal işlevi yerine getirmektedir? Toplumun gerçekliğine, beklenti ve sorunlarına yanıt verebilecek durumda mıdır? Hızla kentleşen, ekonomik konumu ve siyasal ağırlığı farklılaşan, eğitim, kültür ve bilinç düzeyi yükselen, davranış biçimleri ve toplumsal ilişkileri değişen insan açısından bu yapıların anlamı olabilir mi? Ya da işlevsel özelliği olmayan bir yapı anlamlı kılınabilir mi? Bu ve bunlara benzer sorunların çözümünü ister istemez bir zorunluluk olarak öne çıkmaktadır.

Peki bu durumda bu tıkanmışlıklar hangi yöntemle çözülecek ve çağa uymayan yapıların yerine nerde, nasıl ve ne tür yapılar konulacaktır? Ayrıca bir soru daha. Göçebe ve köylü toplumun Aleviliği ve Alevilik algılamasıyla eğitilmiş kentli insanın Alevilik algılaması ve töre ve törenlerin uygulama ve anlamı aynı olabilir mi? Bilgisi, bilinci, eğitimi, görgüsü, kültürü, toplumsal ilişkileri, ekonomik konumu farklı insanların olayları kavrayış ve değerlendirmesinde doğal olarak farklılaşır. Dolayısıyla benzer algılamamanın olduğunu söylemek oldukça zor, hatta mümkün değildir. Biliyoruz ki, değerler kendi zemini üzerinde oluşur ve olgunlaşır. Farklı bir dünya içerisine girildiğinde ya da başka bir deyişle olguyu ortaya çıkararak, yaşamasını ve sürekliliğini sağlayan, oluşum ve şekillenmede etkili olan koşullar değiştiğinde kaçınılmaz olarak olgunun değişiminin de yolu açılır. Bu bağlamda görünen o ki, kendini çevreleyen koşullara uygun olarak “yeniden düzenleme” ya da daha açık bir deyimle “reform” Alevilik olayında da kendini dayatmaktadır. Böyle bir çözümlemenin bazı kesimlerin, özellikle de kırsal alandan kopmuş yaşlı kuşağın- içinde taşıdığı özlere dünyası üzerinden yapılmasının zor olduğu söylenebilir. Yani neresinden bakılırsa bakılınsa tüm kurumlarıyla birlikte Alevilik sorunu, bu yoğun çözümler ve değişim karşısında bir kimlik sorunu olarak karşımıza çıkmaya devam edecektir. Bu arada gerçekliğin kavranıp kavranmaması ya da görmezden gelinmesinin gerçekliğin kendisini değiştirmeyeceğini belirtmekte sanırım yarar bulunmaktadır.

Karşılaştırma ve değerlendirmeyi daha net yapabilmek için kısa ve genel hatlarıyla bakacak olursak; göçebe ve kırsal alan topluluklarına özgü kapalı bir sistem olan, onların yaşam biçimi ve gereksinimlerine göre şekillenmiş Anadolu Alevi düşüncesi ve gelenek dünyasının temelinde başkalarını acıtacak, incitecek bir eylem ve söylem bulunmaması esastır. Geleneksel yapının henüz etkinliğini yitirmediği dönemlerde Alevi toplumu içinde yaşansın ya da

yaşanmasın başkasını hoşnutsuz eden, ezen ve üzen, başkasının hakkına göz diken bir davranış hoş karşılanmaz. Bu gelenek ve değerlere uymayanlar düşkün ilân edilir ki; bu, yaptırımı çok ağır olan bir tür toplumsal dışlanma yoluyla cezalandırma yöntemidir.

Bu uygulamada cezanın boyutu “görgü/görüm ve sorgu/sorum” denilen cem ibadetlerinde katılanların tamamının onayıyla toplum tarafından belirlenir. Bu nedenle belli kâhplar içerisinde kesin çizgilerle belirlenmiş kitabi kuralları bulunmamasına karşın Aleviliğin özünü ve davranış biçimlerini hoşgörü, uzlaşma ve barış içinde bir arada yaşama kültürü oluşturmuştur. Alevi inanç kültür dünyasında yaygın olan Hacı Bektaş'ın aslan ve ceylanı kucağında bir arada tutması ve Horasan'dan Anadolu'ya güvercin donunda gelmesi motifleri bu bağlamda dostluk ve barışı simgelemektedir.

Alevi-Bektaş toplumu, İslam şeriatını toplumun yaşamını kuşatıcı ve zorlayıcı bir şekilde yaşam biçimi haline getirmeye çalışan Osmanlı devlet sistemi ve onun yerel yöneticilerinden ısrarla uzak durmuş, yeri geldiğinde onları taşlamaktan ve eleştirmekten de çekinmemiştir. Sözelimi, Ortodoks İslam ve temsilcileri toplumu ısrarla dört duvar arasına ve kendi ibadet boyutu olan yılda otuz gün oruç, günde beş vakit namaz ve hacca gitmek gibi şekilsel uygulamalara uymaya zorlarken; kadını peçe ve kafes arkasında ikinci sınıf bir varlık haline getirip çok gerilere atarken, Aleviliğin törenleri ve uygulamaları göçebe ve kırsal alan yaşam biçiminin doğal bir parçası olmuş, toplum içerisinde eşitlik, saygı ve hoşgörü her zaman öne çıkmıştır. Alevi düşüncesinin oluşturduğu kendi kendini yargılama ve özgür ifade biçimini içeren bu sistem, zorlamadan uzak durarak herhangi bir şekilsel “zorunluluklar” boyutuna girmemiş, kesin ve katı kurallara bağlanmamış, belki de bağlanamamıştır. Sözelimi, bu bağlamda basit bir örnek verilecek olursa cem ibadetleri için değişmez bir kural olarak zorunlu olması gereken bir mekânın olmadığı söylenebilir.

Bu törenler kırsal alanlarda yeri geldiğinde geniş bir köy evinde, bir harman yerinde, uygun bir avluda, hatta geniş bir ahır ya da ağılda; yeri geldiğinde dağda, tepede, yaylada, bir orman içinde, bir su başında, bir çadır önünde yapılmıştır.

Alevi-Bektaş köylerinde sürekli baskılar nedeniyle cem ibadetleri gizlilik içinde yapılmak zorunda kaldığından açıktan cem evleri de yapılamamıştır. Bu nedenle köy yerlerinde bu gereksinimi karşılayacak çoğunlukla geniş toplantı salonları bulunmaz. Oysa cem ibadetlerinin genellikle son güz ve kış aylarında yapılmasından ve bu dönemde havaların soğuk olmasından dolayı mutlaka kapalı ve geniş bir mekanlar gerekmektedir. Ahır ve ahıllara -geniş mekanlar olduğu için- bu bağlamda gereksinim duyulur. Gözlemlerimize göre Alevi toplumunun henüz kentlere akın ederek dağılmadığı, bu anlamda çözümlene sürecinin yoğunlaşmadığı ve cem ibadetlerinin özgünlüğünün bozulmadığı dönemlerde tören yapılmaya karar verildiği zaman bu mekanlardan hayvanlar çok önceden tahliye edilerek, buralar çok güzel bir şekilde özenle temizlenir; halı, kilim, yastık ve minderlerle dayanıp döşenerek ceme hazır hale getirilirdi. Herhangi bir baskın tehlikesine karşı da mutlaka yol üstlerine ve gediklere gözcüler dikilirdi. [2]

Kısacası yaşanan yer ve koşullara göre nerede uygun bir mekân varsa bu törenlerin orada yapılmasında bir sakınca görülmemiştir. Bu durum Alevi düşünce sistemi ve davranış biçimlerini kitabi oluşumlardan farklı kılan ve içinde bulunduğu koşullarla bütünleştiren önemli bir özelliktir. Belki de bu durum aynı zamanda köy toplumunun doğayı algılama ve toplumsal ilişkilerinin şekillenmesini de sağlayan en önemli unsurlardan biridir.

Merkezi ve yerel yöneticilerden uzak durma çabasıyla birlikte bu yapı aynı zamanda Alevi inanç sistemini kırsal alanlarda kapalı toplum sistemi haline getiren özellikleri de bünyesinde taşıyan bir yapıdır.

Bu geleneksel yapı içerisinde Alevi toplumunun öncüsü konumunda olan pirlere ve müridlere etkili bir işlev görmüş, başta Ali ve Hüseyin motifleri olmak üzere Oniki İmam kültürü ise önemli bir yer tutmuştur. Bu motiflerin Alevi-Bektaş-Kızılbaş düşünce dünyası ve kültürü içerisine özellikle Safevi şeyhleri ve şahlarının -özellikle Şeyh Cüneyt, Şeyh Haydar ve Şah İsmail Hatayi'nin- büyük etkisiyle 15. yüzyılın ortalarından itibaren çok güçlü bir şekilde girdiğini biliyoruz. Bu dönem öncesi -15. yüzyıl- Alevi düşünce geleneği içinde Hz. Ali ve On İki İmam motiflerine yer yer rastlanmasına karşın, bu motifler baskın değildir. Daha çok öne çıkmayan ya da belirgin olmayan motifler halinde kendini gösterir.

Çok kısa bir biçimde özetini aktardığımız bu yapıdan, birkaç kuşak öncesinden başlayarak kendi alanından kopan kentli insanın yaşamına yansımalar nelerdir? Bu soruları soruşumuz yersiz değildir. Görüyoruz ki, bu yapı içerisinden günümüzde toplumunun eğilim ve özlemleriyle örtüşen bağlayıcı unsurlar olarak Hacı Bektaş, Pir Sultan Abdal, Abdal Musa ve benzeri erenler, bağlama, deyişler ve samahlar gibi simgesel ve sanatsal boyutlu ortak kültürel değerlerin öne çıktığı görülmektedir.

Alevilik için eşitlik, barış içinde birarada yaşama kültürü her zaman baskın değerler olagelmıştır. Belki de bunların Alevi toplumunun değişmez yazılı kuralları olmayışından, ezici ve egemen unsur haline gelemediğinden kaynaklandığı da düşünülebilir. Sözelimi sistem içerisinde egemen unsur olsaydı, acaba Alevilik bugüne taşıyabildiği adaletten yana, paylaşımcı ve hoşgörü içeren değerleri koruyabilir miydi? Bize göre üstünde düşünülebilir.

Alevilerin sistem içerisine adım attıktan sonraki yapısına baktığımızda bu konuda iyimser bir yanıt verilebilmek güç görünmektedir. Şurası açık ki, sistem içerisine girildikten sonra, toplum ve onun öğretisinde adım adım kaçınılmaz olarak sistemin bir parçası haline gelmektedir. Başka bir deyişle sistemin sunduğu değer ve paylardan yararlanabilmek için sistemle bütünleşme doğrultusunda şekillenmeler ya da en azından aykırılıkların yontulması zorunlu bir durum olmaktadır. Bu koşullarda “korumacılık” ya da “nostaljik takılma” yoluyla geleneksel Aleviliği yaşatma ve geleceğe taşımanın olanağı var mıdır?

Günümüzde toplumların yarattıkları değerlerle, evrensel kültür ve gelişmelere, -yani bir anlamda insanlığın yaşamını kolaylaştıran ve geliştiren gelişmelere- sundukları katkılarla öne çıktıkları ve etkin toplum oldukları görülmektedir. Alevi toplumu geçmişinden gelen oldukça geniş bir düşünsel birikim ve kültür mirasının sahibi olmasına karşın, ortaya çıkan kimlik sorunlarının bir uzantısı dahilinde bunları evrensel değerler potasına katkı olarak sunmaktan uzaktır.

Kültürlerini evrensel düzleme taşıyamayan ya da evrensel değerleri yakalayamayan toplumların alt kültür grupları ya da geri kalmış topluluklar olarak kalması kaçınılmazdır. Bu doğal bir durumdur.

Bilgi insanın gözünü ne kadar açarsa popülizm de o kadar kapar. Görülüyor ki, Alevi toplumu büyük ölçüde kendi gerçeğini kavramaktan uzaktır ve

popülizm çizgisi üzerinde durmaktadır. Buna bir anlamda bir çeşit "nostaljik takılma" veya kendi gerçeğine gözünü kapama da denilebilir. Ayrıca ekleyelim ki, bu koşullarda süren arayışlar ve modernize çalışması içerisinde Aleviliği idealize etmenin de bir yarar getireceğini sanmıyorum. Kent toplumunda Alevi kimliği algısal kimliğe dönüşmüştür. Değerlerin boşluğa düştüğü, toplumsal karşılığın bulunmadığı, yapısal olarak gereksinimleri karşılayamadığı yerde ortaya çıkan "algısal kimlik" işlevsiz kimliktir. Bir başka söyleyişle bu, kent toplumunda karşılığı olmayan ve değerleri günlük hayatın ilişkileriyle örtüşmeyen kimliktir.

Doğru teşhis acı gelebilir. Fakat somut gerçeklikle örtüşen uygun çözümler bulabilmek için doğru teşhis gerekli ve zorunludur. Bugün açmaz içerisinde bulunan Alevi toplumu tıkanmışlığı, gittikçe artan yozlaşma ve kimlik sorununu aşmak istiyorsa öncelikle yarattığı değerleri gün ışığına çıkaracak, araştırarak, inceleyecek ve farklı kültürel değerlere sahip toplumlara sunabilecek ve ciddi bir aydınlanma süreci başlatacak kalıcı kurum ve kuruluşları yaratmak zorundadır. Bu kurumlar ise en başta bilim, eğitim ve kültür kurumlarıdır. Ne yazık ki, bu sürekli hızlanan çözülme süreci içerisinde, küçük hesaplara, bireysel çekişmelere, birbirinin önünü kesmeye çalışan anlayışlara yenik düşen Alevi toplumu ve onların önde gelenleri bu türden kurumları yaratmaktan çok uzaktır. Kısa dönem için zorlukları aşma, bu olumsuzlukları çözme yönünde fazla duyarlı olduklarını da söylemek zor görünmektedir. Oysa ki, bilimsel bilgi üretimi ve aydınlanma olmadan sağlıklı bir kimliğe nasıl kavuşulabilir? Ciddi bir sorgulama ve yeniden yapılanma süreci yaşanmadan aydınlık bir gelecek nasıl yakalanabilir?

Günümüzde toplumlar üç ana kültür temeli üzerinde oturmaktadır. Bunlar:

1. Evrensel kültür değerleri,
2. Ulusal kültür değerleri,
3. Grupsal kültür değerleri.

Bunca zengin bir kültürel mirasa sahip olmasına karşın bunları gün ışığına çıkarmayı ve insanlığa sunmayı beceremeyen Alevi toplumu bu değerler sisteminin neresindedir? Ve sözümüzü bağlarken son bir soru: Atılım yapmak için kendini yenilemek ve üretmek ya da başka bir deyimle eskiyenin yerine yenisini koymak, düşünsel birikimini ve yaratıcılık potansiyelini geliştirmek, toplumsal gelişmeler açısından bir zorunluluk değil midir?

[1] Öncelikle belirtelim ki, bu çalışma bütünüyle gözlem ve tanıklığımızı dayanmaktadır. Dolayısıyla yapılan çözümleme ve değerlendirmeler bu anlamda kendimizde içinde bulunduğu bir sürecin yansımasıdır.

[2] Çorum bölgesi özgülünde 1950 ve 60'lı yıllarda benzeri gözlemleri yaptığını araştırmacı-yazar Can Yoksul'da bize aktarmıştır.

Normal o 21 false false DE X-NONE X-NONE MicrosoftInternetExplorer4 /* Style Definitions */ table.MsoNormalTable {mso-style-name:"Normale Tabelle"; mso-tstyle-rowband-size:0; mso-tstyle-colband-size:0; mso-style-noshow:yes; mso-style-priority:99; mso-style-parent:""; mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt; mso-para-margin:0cm; mso-para-margin-bottom:.0001pt; mso-pagination:widow-orphan; font-size:10.0pt; font-family:"Times New Roman","serif";}